

Föreslagna ändringar i ägardirektiv för Roslagsvattenkoncernen

Punkt i bolagsordningen	Ändring
Kommentar	<p>Ägardirektivet har mer en bolagsrättslig struktur och anslag i tonen än vad det har av ett direktiv. Flera av punkterna är upprepningar av vad som framgår av mer strikta dokument som bolagsordningar eller aktiebolagslag och är mer fokuserade på att kontroll och styrning av bolaget än att faktiskt ge direktiv för verksamheten.</p> <p>Offentliga ägardirektiv tenderar tillföra en mer rundad anvisning om enligt vilka principer bolaget ska arbeta, vilka de långsiktiga målen är, vägen för bolaget framåt, vilken vilja ägarna har för bolaget. Det vill säga ägarnas vilja och vision. Sådana inslag finns dock i detta direktiv, se t.ex. punkt 6 om bolagets roll i den kommunala planeringen, eller under punkt 2 om anvisningen om att agera miljöanpassat. Kommunerna går dock här miste om en möjlighet att skapa en målbild som härleds ur kommunernas egna målbilder, planer och behov. Ett dokument som skulle vara betydelsefullt inte bara för kommunerna själva, utan för regionen som sådan.</p>
Generellt	Redaktionella ändringar för att förtydliga.
1. Bolaget	<p>c). Tas bort. Otydligt syfte med regleringen men har tolkats vara att KF och KS ska kunna styra bolaget genom att ge direkta anvisningar. Det saknas rättsligt stöd för en sådan direktstyrning av Bolaget.</p> <p>Ägardirektiv utfärdas med stöd av ABL 8 kap. 41 § andra stycket, e contrario. Anvisningar och direktiv ska beslutas av bolagsstämman och andra anvisningar får t.ex. en styrelse eller VD inte följa. Ett ägardirektiv som antagits av bolagsstämman ska dock följas. Nuvarande reglering i 1 c) utgör alltså regleringar som inte beslutats av bolagsstämman. Detta skulle visserligen kunna anses omfatta sådana direktiv som redan har fattats av kommunen och som stämman genom antagandet av ägardirektivet godkänner. Men senare beslut om nya direktiv eller ändrade direktiv kommer inte kunna följas av bolaget. Många av de direktiven kanske ändå följs, men i så fall med risk för ansvarsgenombrott för bolagsstyrelsen.</p> <p>Det finns även en risk att det blir ett ansvarsgenombrott för ledamöterna i KS eller KF genom att bolaget inte är tillräckligt självständigt. Om bolaget uppfattas som bara ett verkställande organ för kommunens syften kan det innebära att t.ex. skadeståndsansvar kan flyttas över på kommunen. De närmare konkreta samarbetsformerna hanteras istället i samarbetsavtalet och de riktlinjer som ska ges behöver komma till uttryck i detta ägardirektiv. Därtill är både KS och bolagsstyrelse underkastat ledamotsval som genom dess utnämning av KF styr bolaget i enlighet med ett av KF fastställt ägarintresse vilket gör att denna punkt i realiteten inte har någon större inverkan.</p> <p>e) Blir till c). Några avtal som nämns här finns inte mellan kommunerna. Förslås tas bort. Samarbetsavtal finns mellan RV och kommunerna, det regleras i punkt d). Även tveksamt om det via ett</p>

	direktiv går att göra RV juridiskt bunden till avtal mellan andra parter (dvs mellan kommunerna) även om det skulle finnas ett sådant.
3. Kommunstyrelsens uppsikt	Kommunstyrelsens roll definieras av Kommunallag 6 kap. 1 § där det anges att KS ska ha uppsikt över kommunala bolag. KS har dock inte mandat att utöva ledning. Se ovan vad som anges om självständighet i 1 c). Däremot är det rimligt att förtydliga att KS samordnar bolaget och kommunen. Rubriken ändras i enlighet med ny lydelse.
5. Ekonomiska mål	1. stycket. "lägsta möjliga kostnad" har ändrats till "lägsta nödvändiga kostnad" för att bättre harmonisera med 30 § lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). 3. stycket. Krav på skälig avkastning på insatt kapital har tagits bort. Strider både mot LAV och de två andra ekonomiska målen.
6. Bolagets roll i den kommunala planeringen	Rubriken har ändrats då direktivet ändå endast gäller i de aktuella kommunerna. Ändringen förenklar och minskar risken för feltolkningar i övriga delar där kommunerna inte är uttryckligen nämnda.
7. Tillsyn och kontroll	"och utfärdade tillstånd" är tillagt för att hänvisa till de tillstånd som Roslagsvatten har att följa.
8. Underställningsplikt	I bolagsordningen framgår (i enlighet med kommunallagens krav) att KF ska <i>ta ställning</i> till beslut innan de fattas, inte att det krävs att de <i>godkänns</i> . Formuleringen i ägardirektivet står därmed i strid med bolagsordningen vilket inte är tillåtet. Punkten framstår som en hybrid mellan aktieägaravtalets punkt 10 om enighet och bolagsordningarnas regler om stämmans kompetens och viktiga beslut. Genom att ta in detta i ett ägardirektiv riskerar det uppfattas som en särreglering där bolaget skulle kunna hämta ett direkt godkännande utan stämmobeslut i vissa frågor, som finns med i båda regleringarna. Vilket inte kan vara tanken. Det riskerar leda till missförstånd och står även på den grunden i strid med bolagsordningen. Beträffande enighet (som enligt texten här verkar gälla då alla KF ska godkänna beslutet) är detta redan reglerat mellan parterna i aktieägaravtalet och får till effekt att parterna kommer behöva rösta på visst sätt. Det är alltså en reglering mellan ägarna, inte mellan bolaget och ägarna. Det är på bolagsstämman eller i styrelsen som detta sedan kommer till uttryck genom att det krävs enighet mellan ägarrepresentanterna (ägarna utser styrelsen direkt). Regleringen är således överflödig. Det riskerar även att leda till missförstånd med olika formuleringar i olika av bolagets styrdokument. Punkten föreslås skrivas om så att det hänvisas till bolagsordning och aktieägaravtal.
12. Revision	En kommun är inte moderbolag enligt ABL:s definition och har därför ingen formell rätt att kräva att ett kommunalt aktiebolag medverkar till en kommunalrevision. Genom föreslagen lydelse införs möjligheten för kommunen att begära att Bolaget lämnar ut nödvändig information till t.ex. en revisor (jfr Kommunallagen 12 kap

	9 §.) Dock anses normalt den kommunala revisionskyldigheten uppfyllas genom lekmannarevisorernas granskning.
13. Allmänhetens rätt att ta del av bolagets handlingar	<p>Roslagsvatten har idag en fastställd rutin för hantering av begäran att ta del av allmän handling. Handlingar som inte lämnas ut hanteras enligt lagenliga krav på beslut och besvärshänvisning samt skyndsam handläggning, varpå följer domstolsprövning. En hantering via bolagets styrelse riskerar att dra ut på ärenden ytterligare samt är ett avsteg från hur ärenden generellt hanteras. Det föreslås att denna mening tas bort.</p> <p>Språklig anpassning där "utbekommande" ändrats till "utlämnande".</p>